

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Provisione Et Obtentione Beneficiorvm

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

83. Quandonam necessaria probatio jurisp. plena, & quando sufficiat semiplena.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74485](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74485)

tandi; atque Castrop. favere sibi in hoc textum cum Gl. in c. cum Bertholdus. de sent. & re judicata, & Rotam decis. 1245. n. 3. divers. Verum circa hac aliaque adminicula recte monet Card. de Luca in summa. jurispatr. num. 53. quæ sufficient, quæ non, certam regulam dari non posse; sed pro facti qualitate decidendum, attentis scilicet more regionis, qualitate Ordinarii, qualitate personæ prætendentis jus patronatus; an ei magis vel minus congruat, seu approximetur ratio, quæ movit Concil. Trid. ad præscribendam rigorosam illam formam: Unde aliqua in uno casu admittenda, in alio non, ac proinde etiam ponderandum præcipue, an hic & nunc urgeant alia in contrarium: spectandus etiam effectus, in ordine ad quem probatio ista instituitur, an principaliter cum Ordinario contendat, an cum alio, similiter prætendente patronatum; de quo vide Card. de Luca num. 55.

Quæstio 83. Quando nam necessaria probatio jurispatronatus plena, & quando sufficiat semiplena?

Respondeo: quemadmodum requiritur plena probatio domini, dum de eo agitur principaliter, & sufficit semiplena, dum de eo agitur incidenter; sic etiam in patronatu. Lott. l. 2. q. 17. n. 110. Porro tunc dicitur incidenter agi de patronatu, dum nemo est, qui libertatem Ecclesiæ astruat, seu sibi vendicat, veluti si simpliciter tractetur de justificatione gratiæ. Lott. loc. cit. n. 112. citans Mantici. decis. 244. n. 5. Idem est, etiam si agatur de justificatione clausulæ: *Verificato jure patronatus coram Ordinario consuetæ apponi in literis Apostolicis, dum Papa mandat provideri tanquam de beneficio jurispatronatus; licet enim ea clausula contineat conditionem; videaturque ideo justificanda plenè & concludenter; nihilominus id non obtinet, si simpliciter tractetur de justificatione gratiæ.* Lott. num. 113. citans Mantici. decis. 208. in principio. Vel etiam, si agatur ad effectum præeminentiarum. Lott. num. 112. juxta decis. Rotæ 548. num. 2. p. 1. Recent. dicitur verò quæri principaliter de patronatu, si est contradictor, qui libertatem Ecclesiæ vendicat, sive is sit Episcopus, sive provivus ab eo, aut à Papa tanquam de libero; hoc enim casu, quia urget præsumptio pro libertate Ecclesiæ, præcipue, si concurreret ultimus status, ut Seraphin. decis. 1120. n. 1. & simul concurrat, qui eam alleger (quod necessarium est juxta Menoch. de præsumpt. l. 1. q. 48. num. 2. & 3.) exigitur plena probatio, maxime, si contradictor esset provivus à Papa tanquam de reservato; tunc enim illa quasi possessio (quæ aliàs, si incidenter ageretur de patronatu, argueret proprietatem, juxta Seraphin. decis. 832. num. 1.) remanet infecta & nullius considerationis, ut decisum pluries à Rota decis. 222. n. 1. decis. 224. num. 3. p. 1. Recent. Lott. à num. 114. qui etiam num. 120. addit, hoc postremum, etiam præscindendo ab effectu reservationis, esse quoque admittendum in aliis casibus, ubi vendicatur Ecclesiæ libertas, extra tamen articulum manutentionis; licet enim præsumptio descendens ex quasi possessione servitutis reputetur potentior eâ, quæ est pro libertate, ut Menoch. de præsumpt. l. 1. q. 29. num. 12. id tamen intelligitur respectu rei & possessionis in summariofimo possessorio retinendæ, non tamen respectu

Actoris inferentis ex tali possessione ad proprietatem.

Quæstio 84. Quò ad probationem jurispatronatus illorum, in quibus plerumque præsumitur usurpatio, in quo fundetur dicta præsumptio, & qui censentur tales?

1. **R**espondeo ad primum: fundari illam præsumptionem, vel in potentia personæ, quæ tanta supponitur, ut ex ea possit argui reverentia, vel concussio in eo, qui debuisset defendere libertatem Ecclesiæ, quæq; potentia non solum æstimeretur, ut paulò post dicitur pluribus, ex jurisdictione, sed etiam ex summa nobilitate alicujus familiæ; cum æquiparentur ad hunc effectum hujus potentia, esse de magna aliqua parentela, & esse Dominum alicujus oppidi aut civitatis, ut Bald. cons. 347. l. 1. vel in verisimilitudine, quæ maxime deprehenditur, dum plures parochiani, vel familiæ sibi hoc jus vendicant; cum verisimile non sit, quòd à principio plures familiæ diversæ ita convenirent, ut fundarent, dotarentve Ecclesiam. ita Lott. l. 2. q. 13. num. 35.

2. Respondeo secundò: tales, ut censuit sacra Congregatio Concilii, sunt primò: Duces, Marchiones, Comites, alique Domini Civitatum, locorum, castrorum, perpetuam in Vasallos jurisdictionem habentes, ubi fundatum est beneficium, tametsi ipsi superiore recognoscant, Castrop. num. 2. citans Gonz. num. 66. Barb. num. 65. Ricca. resol. 132. num. 1. Card. Luca. in summa de jurep. n. 72. qui etiam num. 73. addit, comprehendi adhuc Duces & Marchiones vera, & non abusive dignitatis, feuda habentes, etiam cum supremo imperio ac regalibus, etiam majoribus, vel etiam fortaliorum & Castrorum possessiones in alodium independentes à quocunque, aded ut nulli alteri supremo Domino teneantur ullum fidelitatis iuramentum, vel servitium præstare: & non excipi nisi Reges, eosque sublimes & supremos principes, qui cum jure belli publici & potentia exercitus regni jura de facto habent; e contra verò num. 75. ait, à dicta regula inductiva potentia ratione domini ac juris temporalis excipi personas Ecclesiasticas ratione Ecclesiasticæ dignitatis vel beneficii, seu officii tale dominium vel jurisdictionem temporalem habentes; cum in iis non intret mala præsumptio, quæ causa fuit, ut dicta forma rigidior probationis induceretur; nisi fortè constaret de malo initio; quòd nimirum persona talis ecclesiastica dominium temporale cum annexo ei jure patronatus à domino temporali habuerit: spectatur siquidem, ut idem Card. n. 74. origo seu initium; unde licet jus patronatus possideatur à privato; si tamen proveniat à potente, rigorosa huic formæ subjeceretur, nisi aded diuturna privati possessio hujusmodi maculam purgavit pro qualitate facti; unde etiam, si jus patronatus originarè possessum per Baronem, seu domicellum inferiorem aliàs, quam per consolidationem, transfret ad habentem jus regni; nequaquam exciperetur, sed retineret naturam suam. E contra nil refert, patronatum possideri à potente, quem constat habuisse causam, seu initium à privato ac ab eo possessum.

3. Secundò: universitates ac civitates, etiam si dominium & jurisdictionem non habeant, & licet hæc parva sint, quia hoc non tollit potentiam, cui in ista decisione nititur Tridentinum. Castrop. loc. cit.